

budovy. Než i tu jest na omylu. Především dlužno vytknouti, že se v § 1319 obč. zák. nestanoví ručení za výsledek, správněji ručení z nebezpečí, — nýbrž že také ustanovení § 1319 obč. zák. předpokládá zavinění držitele budovy, a pozměňuje toliko — odchylujíc se v tom směru od pravidla § 1296 obč. zák. — do jisté míry břímě průvodní v ten způsob, že poškozenému náleží pouze dokázati, že událost jest následkem vadné povahy budovy, kdežto držitel budovy, chce-li býti prost ručení, musí prokázati, že užil veškeré péče, již třeba, by nebezpečenství bylo odvráceno. Že tomu tak, patrno z materiálů k třetí dílčí novele (zpráva komise pro záležitosti soudní o osnově zákona, jímž se mění a doplňují některá ustanovení občanského zákoníka občanského, čís. 78 příloh k těsnopiseckým protokolům panské sněmovny, XXI. zasedání 1912, k § 230). K tomu nehledíc, nepřichází § 1319 obč. zák. zde vůbec v úvahu. Předpokládáť a) že se s řítily budova nebo jiné dílo, provedené na pozemku, nebo b) že se oddělily části od nich. Ani pod první, ani pod druhou případnost nelze zařaditi smeknutí se okna uvnitř rámu okenního, a ježto ustanovení § 1319 obč. zák. jest rázu výjimečného, nelze je rozšiřovati na případy jiné, v zákoně výslovně nestanovené. Leč zavinění žalovaných — a to hrubé zavinění dle § 1297 neb i § 1299 obč. zák. — lze po případě odvoditi z okolností žalobcem tvrzených, že vytahovací zařízení bylo již původně svou konstrukcí nedostatečné a vadné, a že bylo kromě toho poroucháno; — že žalovaní mohli a měli při náležitě pilnosti a opatrnosti o tom věděti a učiniti vhodná opatření, by nebezpečný stav byl odstraněn, a že zanedbali tuto zákonnou povinnost. Touto otázkou nižší soudy, jak již podotčeno, se nezabývaly, a v těch směrech se svého právního stanoviska po stránce skutkové v rozsudcích ničeho nezjistily.

Čís. 1507.

I koupě na zkoušku může býti uzavřena pod výminkou rozvazovací. Takovou jest, zaplatí-li kupitel kupní cenu před projitím lhůty zkušební. Prodávatel není povinen přijati zpět zboží koupené na zkoušku a vrátiti kupní cenu, vrací-li kupitel zboží ve stavu poškozeném.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, Rv I 968/21.)

Žalobkyně objednala u žalovaného krajkové zboží na zkoušku. Zboží zasláno jí bylo ve stavu bezvadném na dobírku, již žalobkyně vyplatila. Později zaslala žalobkyně žalovanému část zboží zpět, jež však žalovaný odmítl přijati, ježto došlo ve stavu poškozeném. Žalobě, by žalovaný uznán byl povinným, přijati zpět část zboží a vrátiti kupní cenu zaň vyplacenou, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Odvolací soud uvedl v podstatě v důvodech: Jde tu o koupi na zkoušku, již dlužno posuzovati dle čl. 339 obch. zák. Kup na zkoušku jest smlouva uzavřenou pod výminkou, v pochybnosti odkládací, že kupitel zaslání zboží prozkoumá a schválí. Smlouva taková zavazuje předem pouze prodávatele. Kupitel jest pouze potud vázán, že jest na něm, by prohlásil, zda zboží schvaluje. Závazek tento jest však dán do úplné libovůle kupitele, pak-li jí ovšem nejsou položeny úmluvou nebo obyčejem určité časové meze. Avšak již zasláním zboží vzbuzí kupiteli závazek, zboží podržeti

a je vrátiti, pak-li je nemíní schváliti. Prodávatel jest naproti tomu zavázán neschválené zboží převzítí a již zaplacenou kupní cenu vrátiti, při čemž jest lhostejno, v jakém stavu jest vrácené zboží. Z toho vyplývá, že zdráhání se žalovaného jest bezdůvodným. Žalovaný může ovšem uplatňovati nárok na náhradu škody pro poškození zboží a to buď zvláštní žalobou anebo námitkou, čehož však neučinil.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Jde o koupi na zkoušku ve smyslu čl. 339 obch. zák., která se — vzejdou-li pochybnosti — jak dle čl. 339 obch. zák., tak i dle novelisovaného § 1080 obč. zák. pokládá za koupi pod výminkou odkládací. To však nevylučuje, že se v tom kterém případě koupě na zkoušku podle vůle stran děje pod výminkou rozvazovací, takže kupitel nabývá vlastnictví koupené věci s právem, vrátiti věc prodávateli a žádati vrácení kupní ceny (podobně jako při zpětném prodeji po rozumu § 1071 obč. zák.). V takovémto případě vede výklad vůle stran k témuž výsledku, jenž plynul z původního ustanovení § 1081 obč. zák., které — jak z motivů patrné — bylo zrušeno jen proto, poněvadž novým doslovem § 1080 obč. zák. mělo obecné právo býti přizpůsobeno pružnějším pravidlům práva obchodního. Že srovnalá vůle a úmysl stran nesou se k tomu, by kupitel nabyl ihned vlastnictví, lze pak dle povahy věci důvodně předpokládati v tom případě, když kupní cena se zaplatí hned — před smlouvenou snad lhůtou zkušební. Neboť tím dávají strany na jevo, že kupitel jest oprávněn nakládati s věcí jako se svou a prodávatel se vzdává dispozice s ní. V tomto případě jest nesporno, že bylo zboží žalobkyni posláno na dobírku — a to za jejího souhlasu — a že žalobkyně vyplatila dobírku. Z toho plyne vzhledem k tomu, co uvedeno, že šlo o koupi resolutivně podmíněnou, že se žalobkyně stala vlastnící zaslaných krajek tím, že byly odevzdány dráze k dopravě (čl. 342, 324 obch. zák., § 429 obč. zák.) a že nebezpečí od tohoto okamžiku stihalo žalobkyni jako kupitelku. Jest zjištěno, že krajky byly žalovaným odeslány ve stavu bezvadném, že mu však zbytek zboží byl nabízen ve stavu poškozeném. Zda poškození stalo se za dopravy neb u žalobkyně, jest dle toho, co výše vyloženo, lhostejno, neboť v tom i onom případě jde poškození na vrub žalobkyně. Že pak žalovaný povinen jest vzítí zpět jen nepoškozené zboží a jen za nepoškozené zboží vrátiti kupní cenu, plyne ze všeobecných zásad právních. Nemůže-li tedy — jak zjištěno — žalobkyně vrátiti krajky ve stavu bezvadném, není žalovaný povinen vzítí krajky zpět a vrátiti jí kupní cenu.

Čís. 1508.

Náhradní nárok zaměstnance proti podnikateli, jenž přihlásil ho u dělnické úrazové pojišťovny nižším než skutečným výdělkem, podle čehož pak vyměřen zaměstnanci též nižší úrazový důchod, nelze posuzovati podle § 45 zák. o úr. poj. děln., nýbrž dle povšechných zásad o nároku na náhradu škody.